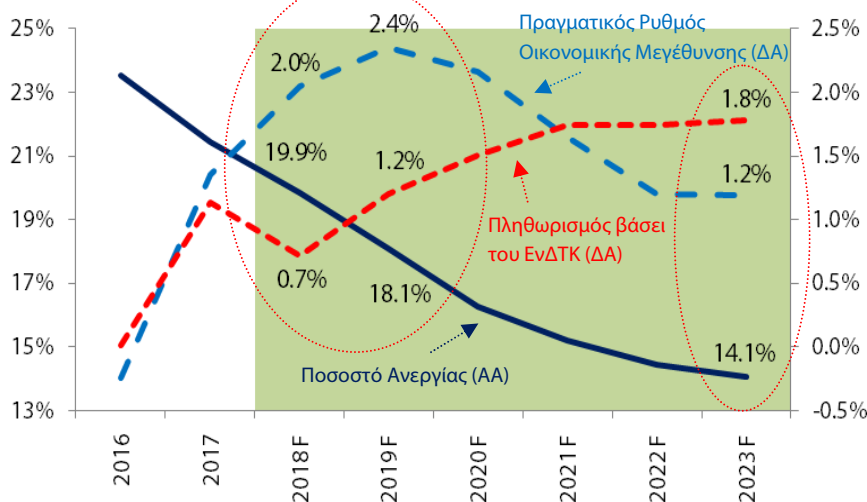

Δρ. Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

Εφικτή η μείωση του ποσοστού ανεργίας κάτω του 20% για το σύνολο του έτους 2018 – Καμπανάκι από τη συνεχιζόμενη συρρίκνωση των διαθέσιμων πόρων του παραγωγικού συντελεστή της εργασίας

Σύμφωνα με τη μηνιαία έρευνα εργατικού δυναμικού της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα τον Ιούλιο 2018 μειώθηκε στο 19,0% από 19,1% τον Ιούνιο 2018 και 20,9% τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης της απασχόλησης επιβραδύνθηκε στο 1,2% (ή +45,1 χιλ άτομα) από 2,4% τον προηγούμενο μήνα, ενώ ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε σε ετήσια βάση κατά -10,4% ή -104,4 χιλ άτομα. Βάσει των παραπάνω μεταβολών, το εργατικό δυναμικό, δηλαδή το σύνολο των ανέργων και των απασχολούμενων, συρρικνώθηκε κατά -1,2% ή -59,3 χιλ άτομα.

Σχήμα 1: Προβλέψεις 2018-2023 του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), World Economic Outlook (WEO) – Οκτώβριος 2018, Πραγματικός Ρυθμός Οικονομικής Μεγέθυνσης, Ποσοστό Ανεργίας και Πληθωρισμός (%)

ΠΗΓΡΑ ΜΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το παρόν εκδόθηκε από την Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E. ("Eurobank") και δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί, κατά οποιονδήποτε τρόπο, από τα πρόσωπα στα οποία αποστέλλεται. Οι πληροφορίες που παρέχονται δεν συνιστούν επενδυτική ή άλλη συμβουλή, δεν αποτελούν προσφορά αγοράς ή πώλησης ούτε πρόσκληση για υποβολή προσφορών αγοράς ή πώλησης ή εν γένει προσφορά ή πρόσκληση για κατάρτιση συναλλαγών επί των χρηματοπιστωτικών μέσων που αναφέρονται. Οι επενδύσεις που αναλύονται μπορεί να είναι ακατάλληλες για επενδυτές με κριτήρια του συγκεκριμένου επενδυτικού στόχους τους, τις ανάγκες τους, την επενδυτική εμπειρία τους και την οικονομική κατάστασή τους. Οι πληροφορίες που περιέχονται προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευθεί από την Eurobank. Οι απόψεις που διατυπώνονται ενδέχεται να μη συμπίπτουν με αυτές οποιουδήποτε μέλους της Eurobank. Καμία δήλωση ή διαβεβαίωση (ρητή ή σιωπηρή) δεν δίδεται όσον αφορά την ακρίβεια, πληρότητα, ορθότητα ή καταλληλότητα των πληροφοριών ή απόψεων, οι οποίες μπορεί να αλλάξουν χωρίς προειδοποίηση. Καμία απολύτως ευθύνη, με οποιονδήποτε τρόπο και αν δημιουργείται, δεν αναλαμβάνεται από την ούτε βαρύνει τη Eurobank ή τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή τα στελέχη της ή τους υπαλλήλους της όσον αφορά το περιεχόμενο του παρόντος. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν δεν καταρτίζονται ή εγκρίνονται από την Eurobank και εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη τους και δε δεσμεύουν ούτε αντιπροσωπεύουν τις απόψεις και τη θέση της Eurobank.

Πηγή: (α) ΔΝΤ, World Economic Outlook, Οκτώβριος 2018, (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) ως AA ορίζουμε τον αριστερό κάθετο άξονα και ως ΔA τον αντίστοιχο δεξιό.

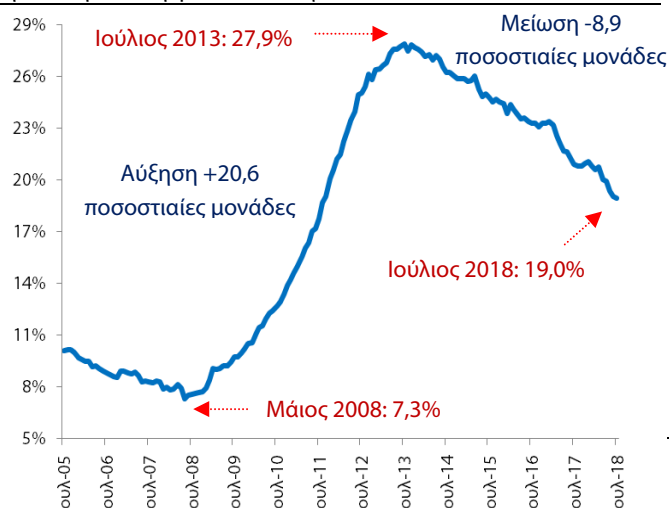
Στο επτάμηνο Ιανουαρίου – Ιουλίου 2018 το μέσο ποσοστό ανεργίας (ανά μήνα) διαμορφώθηκε στο 19,8% από 21,9% το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι με τον μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής της απασχόλησης να μειώνεται στο 1,7% από 2,0% την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουλίου 2017. Τα προαναφερθέντα στοιχεία παράλληλα με την παρατήρηση του Ιουλίου 2018 (19,0%) καθιστούν εφικτή τη μείωση του ποσοστού ανεργίας κάτω του 20,0% για το σύνολο του έτους 2018. Ως γνωστόν, όσο οι μηνιαίες παρατηρήσεις (π.χ. Ιούλιος 2018, 19,0%) είναι μικρότερες από τον διαμορφωνόμενο μέσο όρο (π.χ. Ιανουάριος – Ιούλιος 2018, 19,8%), το τελευταίο μέγεθος ακολουθεί καθοδική πορεία.

Σύμφωνα με τις πρόσφατες εκτιμήσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα αναμένεται να μειωθεί στο 19,9% το 2018 (η ίδια πρόβλεψη υπάρχει και στο Προσχέδιο του Κρατικού Προϋπολογισμού 2019), στο 18,1% το 2019, στο 16,3% το 2020, στο 15,2% το 2021, στο 14,4% το 2022 και στο 14,1% το 2023 (βλέπε Σχήμα 1). Ο λόγος των ανέργων ως προς το εργατικό δυναμικό στην Ελλάδα έλαβε τη μέγιστη τιμή του – σε όρους έτους - το 2013 με 27,5% ενώ πέρυσι (2017) διαμορφώθηκε στο 21,5%.

Τα παραπάνω στοιχεία δείχνουν ότι ο βαθμός εκμετάλλευσης του παραγωγικού συντελεστή της εργασίας στην Ελλάδα παρουσιάζει ενίσχυση τα 5 τελευταία χρόνια (βλέπε Σχήμα 2). Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΔΝΤ, η εν λόγω αυξητική πορεία αναμένεται να συνεχιστεί την περίοδο 2018 – 2023 με το ποσοστό ανεργίας να προσεγγίζει με φθίνοντα ρυθμό το 14,1% το 2023.

Ωστόσο, για να αξιολογήσουμε σε μεγαλύτερη έκταση και βάθος τις τρέχουσες εξελίξεις στην εγχώρια αγορά εργασίας και τη βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη επίδρασή τους στην εγχώρια οικονομία, δεν αρκεί η μελέτη μόνο της μεταβλητής του ποσοστού ανεργίας. Επί παραδείγματι, η παρακολούθηση της πορείας της τελευταίας μεταβλητής δίνει απάντηση στο ερώτημα για το ποιος είναι ο βαθμός εκμετάλλευσης του παραγωγικού συντελεστή της εργασίας (π.χ. 19,0% του εργατικού δυναμικού τον Ιούλιο 2018). Δεν δίνει όμως απαντήσεις σε ερωτήματα όπως: ποιο είναι το επίπεδο του δομικού ποσοστού ανεργίας (ή αλλιώς φυσικού ποσοστού ανεργίας) ή πως εξελίσσεται το επίπεδο των πόρων και του βαθμού αποτελεσματικότητας (efficiency) του παραγωγικού συντελεστή της εργασίας; Τα εν λόγω ερωτήματα σχετίζονται κυρίως με τις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προοπτικές της εγχώριας οικονομίας.

Σχήμα 2: Ποσοστό Ανεργίας, Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία, Μηνιαία Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (%)

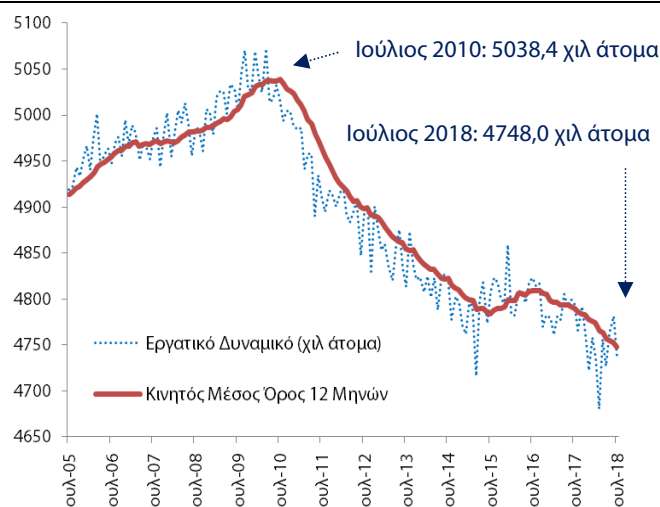
Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή, (β) Eurobank Research.

Στα Σχήματα 3 και 4 παρουσιάζουμε τα στοιχεία των μεταβλητών του εργατικού δυναμικού και της παραγωγικότητας της εργασίας στην Ελλάδα τα τελευταία 10 χρόνια. Είναι φανερό ότι από την αρχή της ελληνικής κρίσης μέχρι και το 2013 – έτος κατά το οποίο το ποσοστό ανεργίας έλαβε τη μέγιστη τιμή του με 27,5% - οι μεταβλητές του βαθμού εκμετάλλευσης, των διαθέσιμων πόρων και του βαθμού αποτελεσματικότητας του παραγωγικού συντελεστή της εργασίας ακολούθησαν όλες καθοδική πορεία. Από το τέλος του 2013 και έπειτα, ο βαθμός εκμετάλλευσης του παραγωγικού συντελεστή της εργασίας παρουσιάζει ενίσχυση, δηλαδή το ποσοστό ανεργίας μειώνεται (από 27,9% τον Ιούλιο 2013 στο 19,0% τον Ιούλιο 2018), ωστόσο τόσο το εργατικό δυναμικό όσο και η παραγωγικότητα της εργασίας κινούνται κατά μέσο όρο καθοδικά.

Στην περίπτωση που η προαναφερθείσα τάση συνεχιστεί και στα επόμενα χρόνια τότε η μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη πορεία της ελληνικής οικονομίας μπορεί να έχει ως ακολούθως: καθώς το τρέχον ποσοστό ανεργίας θα μειώνεται και θα προσεγγίζει το αντίστοιχο δομικό ή φυσικό (14,9% το 2019 σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Μάιος 2018), ο ρυθμός αύξησης της απασχόλησης σταδιακά θα φθίνει

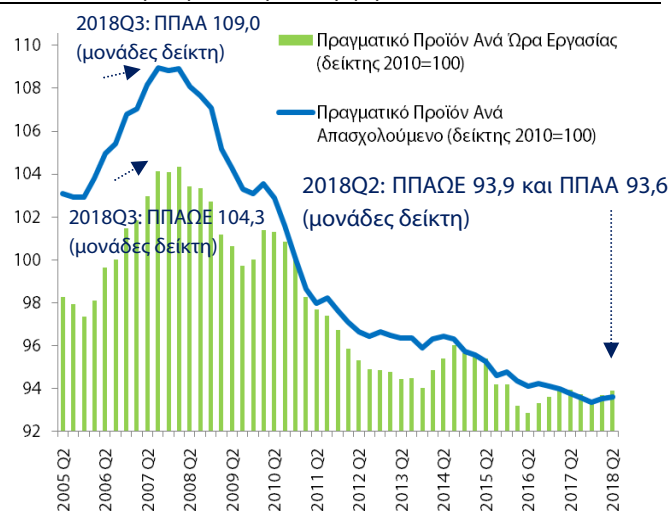
και θα προσεγγίζει τον ρυθμό μεταβολής του εργατικού δυναμικού. Ο τελευταίος με τη σειρά του θα προσεγγίζει τον αντίστοιχο ρυθμό μεταβολής του πληθυσμού. Όσο μεγαλύτερο είναι το δομικό ποσοστό ανεργίας τόσο μικρότερο θα είναι το παραγωγικό κενό, τόσο πιο γρήγορα θα επιβραδύνει ο ρυθμός ενίσχυσης της απασχόλησης και τόσο πιο σύντομη θα είναι η περίοδος της κυκλικής ανάκαμψης. Στη συνέχεια η ελληνική οικονομία θα μεγθύνεται με έναν ρυθμό ίσο με το άθροισμα των δυνητικών ρυθμών μεταβολής του πληθυσμού και της παραγωγικότητας της εργασίας.

Σχήμα 3: Εργατικό Δυναμικό = Απασχολούμενοι + Άνεργοι, Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία, Μηνιαία Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (χιλ άτομα)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή, (β) Eurobank Research.

Σχήμα 4: Παραγωγικότητα της Εργασίας σε Όρους Πραγματικού Προϊόντος Ανά Απασχολούμενο και Ανά Ώρα Εργασίας (δείκτες 2010 = 100, κινητός μέσος όρος 4 τριμήνων)

Πηγή: (α) Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) ως ΠΠΑΑ και ως ΠΠΑΩΕ ορίζουμε το πραγματικό προϊόν ανά απασχολούμενο και ανά ώρα εργασίας αντίστοιχα.

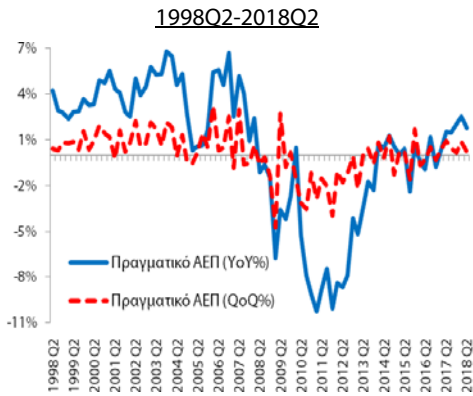
Συνεπώς, κάνοντας την υπόθεση ότι οι ασκούντες την οικονομική πολιτική αξιολογούν τις αποφάσεις τους όχι μόνο βάσει των συνεπειών που μπορεί να έχουν για το επίπεδο της κοινωνικής ευημερίας στο παρόν αλλά και στο μέλλον (το υψηλό δημόσιο χρέος της Ελλάδος - μεταβλητή αποθέματος - αποτελεί απόδειξη ότι για μεγάλα χρονικά διαστήματα τα τελευταία 40 χρόνια επικρατούσε η λογική της υψηλής προτίμησης για το επίπεδο της κοινωνικής ευημερίας στο παρόν σε σύγκριση με το αντίστοιχο στο μέλλον), οι βασικές μακροοικονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η ελληνική οικονομία είναι η ενίσχυση της κυκλικής ανάκαμψης και του δυναμικού ρυθμού μεγέθυνσης. Βάσει του προαναφερθέντος πλαισίου ανάλυσης, οι όποιες προτεινόμενες πολιτικές θα πρέπει να εστιάζονται στη μείωση του δομικού ποσοστού ανεργίας, στην αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας και στην αντιστροφή της αρνητικής τάσης που υπάρχει επί δημογραφικών θεμάτων όπως ο ρυθμός μεταβολής του εργατικού δυναμικού και του πληθυσμού. Ναι μεν η ελληνική οικονομία παρουσιάζει θετικούς ρυθμούς μεγέθυνσης για 6 συνεχή τρίμηνα, ωστόσο, στην περίπτωση που δεν υπάρξει βελτίωση στα προαναφερθέντα πεδία, αργά ή γρήγορα θα βρεθεί αντιμέτωπη με τους περιορισμούς που της επιβάλλουν οι φθίνουσες – τουλάχιστον αυτή τη στιγμή – παραγωγικές δυνατότητές της (π.χ. μείωση του εργατικού δυναμικού, αρνητικές καθαρές επενδύσεις, ισχνή παραγωγικότητα κ.α).

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 2^ο τρίμηνο (2018) η ετήσια % μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν **+1,8%** (+2,5% (2018Q1) και +1,5% (2017Q2)). Η αντίστοιχη τριμηνιαία % μεταβολή ήταν **+0,2%** (+0,9% (2018Q1) και +0,9% (2017Q2)).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Πραγματικό ΑΕΠ (YoY%)

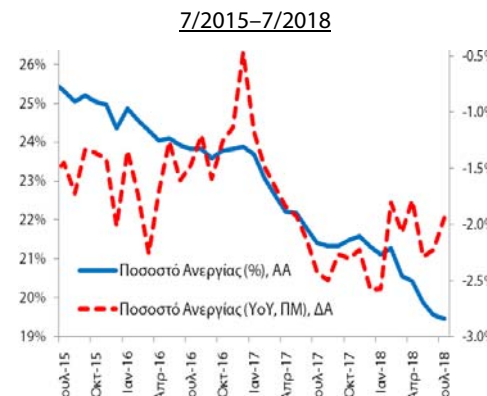
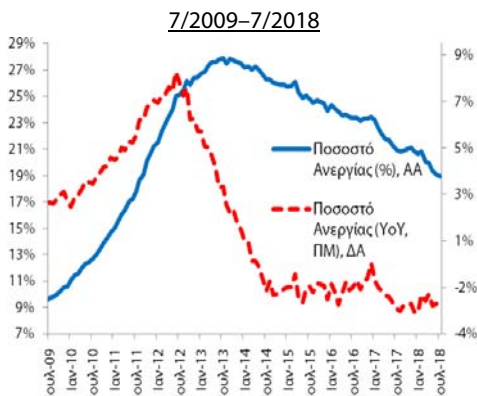
Περίοδος: 1996Q1–2018Q2
Στοιχεία: τριμηνιαία
Μέσος Όρος: +0,9%
Διάμεσος: +2,1%
Μέγιστο: +6,8% (2003Q4)
Ελάχιστο: -10,3% (2011Q1)

Δημοσίευση: 3/9/2018
(προσωρινά στοιχεία)
Επομ. δημ.: 4/12/2018
(προσωρινά στοιχεία)

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον **Ιούλιο (2018)** το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο **19,0%** (19,1% (6/2018) και 20,9% (7/2017)) και η αντίστοιχη ετήσια μεταβολή ήταν **-1,9 ΠΜ** (-2,2 ΠΜ (6/2018) και -2,4 ΠΜ (7/2017)). Ο αριθμός των απασχολούμενων ανήλθε στα **3.837,3 χιλ** άτομα (3.869,9 χιλ (6/2018) και 3.792,2 χιλ (7/2017)) και των **ανέργων** στα **897,9 χιλ** άτομα (911,1 χιλ (6/2018) και 1.002,3 χιλ (7/2017)).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Ποσοστό Ανεργίας (%)

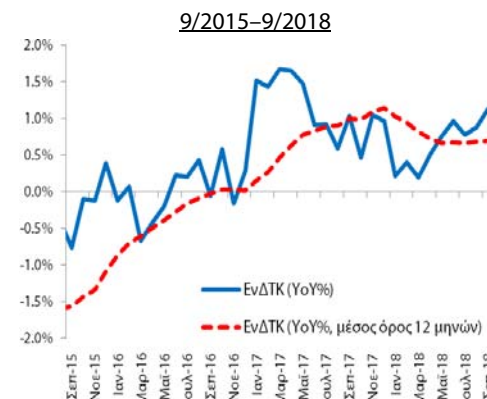
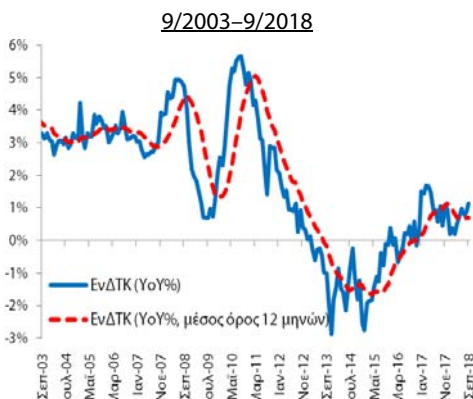
Περίοδος: 1/2004-7/2018
Στοιχεία: μηνιαία
Μέσος Όρος: 16,9%
Διάμεσος: 16,4%
Μέγιστο: 27,9% (7/2013)
Ελάχιστο: 7,3% (5/2008)

AA = αριστερός άξονας
ΔA = δεξιός άξονας
ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.
Δημοσίευση: 11/10/2018
Επομ. δημ.: 8/11/2018

Εναρμονισμένοι ΔTK και Εθνικός ΔTK

Τον **Σεπτέμβριο (2018)** η ετήσια % μεταβολή του **ΕνΔTK** ήταν **+1,1%** (+0,9% (8/2018) και +1,0% (9/2017)) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή (12 μηνών)** ήταν **+0,7%** (+0,7% (8/2018) και +1,0% (9/2017)). Για τον ίδιο μήνα η ετήσια % μεταβολή του **Εθνικού ΔTK** ήταν **1,1%** (1,0% (8/2018) και +1,0% (9/2017)) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή** ήταν **+0,6%** (+0,6% (8/2018) και 0,8% (9/2017)).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
ΕνΔTK (YoY%)

Περίοδος: 1/1997-9/2018
Στοιχεία: μηνιαία
Μέσος Όρος: +2,4%
Διάμεσος: +2,9%
Μέγιστο: +6,6% (1/1997)
Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

Δημοσίευση: 10/10/2018
Επομ. δημ.: 9/11/2018

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

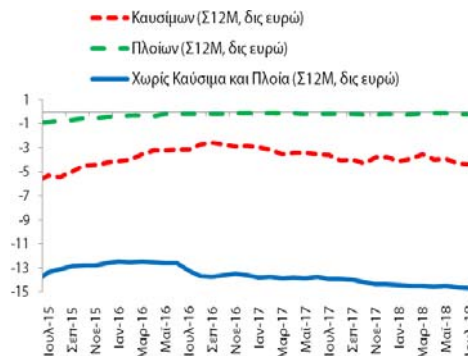
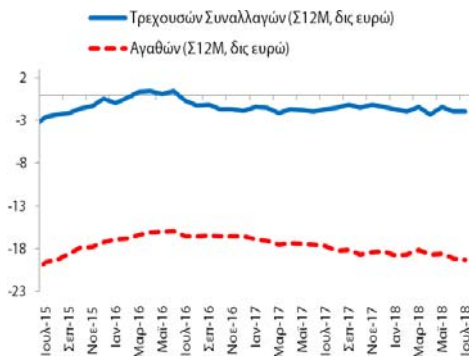
Πίνακας Α2: Εξωτερικός Τομέας (άθροισμα περιόδου 12 μηνών: Σ12Μ)

Συγκεντρωτικά Ισοζύγια (7/2015 - 7/2018)

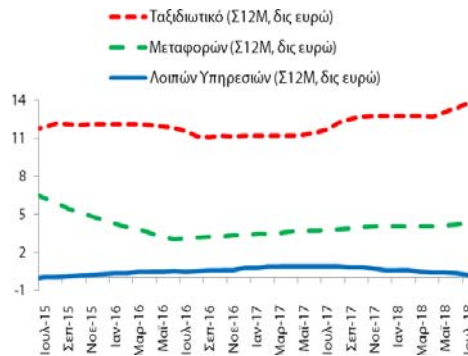
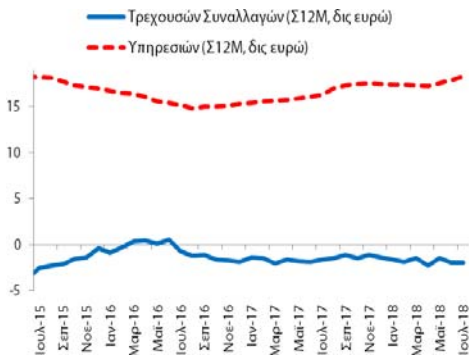
Επί Μέρους Ισοζύγια (7/2015 - 7/2018)

Δημοσίευση: 20/9/2018

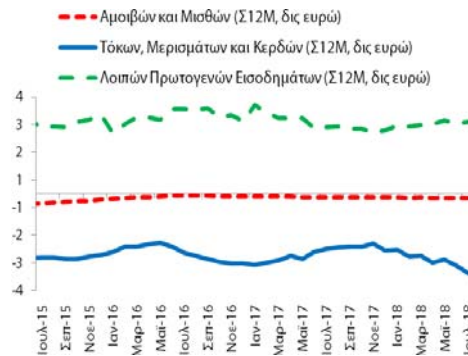
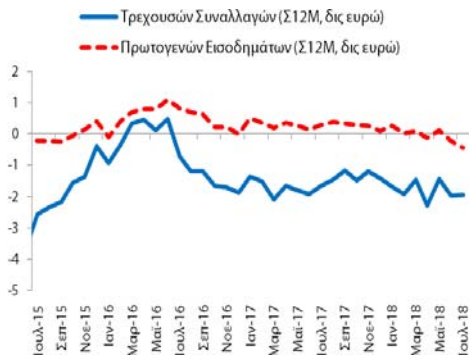
Αγαθών (καυσίμων, πλοίων, χωρίς καύσιμα και πλοία)

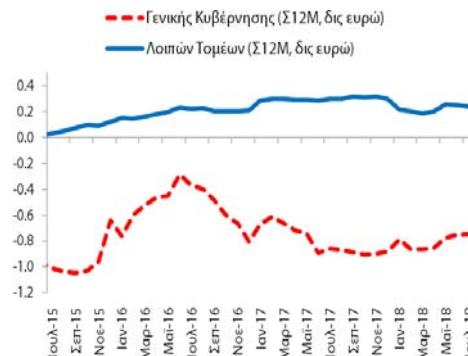
Υπηρεσιών (ταξιδιωτικό, μεταφορών και λοιπών υπηρεσιών)

Πρωτογενών Εισοδημάτων (αμοιβ. & μισθ., τόκων, μερισμ. & κερδ. και λοιπ. πρωτογ. εισοδ.)

Δευτερογενών Εισοδημάτων (γενικής κυβέρνησης και λοιπών τομέων)

- Το 12μηνο **Αυγούστου 2017 - Ιουλίου 2018** το ισοζύγιο **τρεχουσών συναλλαγών** διαμορφώθηκε στα **-1,9 δις ευρώ** (7/2017-6/2018: -2,0 δις ευρώ και 8/2016-7/2017: -1,7 δις ευρώ).
- Το 12μηνο **Αυγούστου 2017 - Ιουλίου 2018** το ισοζύγιο **αγαθών** διαμορφώθηκε στα **-19,3 δις ευρώ** (7/2017-6/2018: -19,1 δις ευρώ και 8/2016-7/2017: -17,7 δις ευρώ).

- Το 12μηνο **Αυγούστου 2017 - Ιουλίου 2018** το ισοζύγιο **υπηρεσιών** διαμορφώθηκε στα **+18,3 δις ευρώ** (7/2017-6/2018: +17,8 δις ευρώ και 8/2016-7/2017: +16,3 δις ευρώ).
- Το 12μηνο **Αυγούστου 2017 - Ιουλίου 2018** το **ταξιδιωτικό** ισοζύγιο διαμορφώθηκε στα **+13,8 δις ευρώ** (7/2017-6/2018: +13,3 δις ευρώ και 8/2016-7/2017: +11,7 δις ευρώ).

- Το 12μηνο **Αυγούστου 2017 - Ιουλίου 2018** το ισοζύγιο **πρωτογενών εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **-0,4 δις ευρώ** (7/2017-6/2018: -0,2 δις ευρώ και 8/2016-7/2017: +0,3 δις ευρώ).
- Το 12μηνο **Αυγούστου 2017 - Ιουλίου 2018** το ισοζύγιο **τόκων, μερισμάτων και κερδών** διαμορφώθηκε στα **-2,9 δις ευρώ** (7/2017-6/2018: -2,6 δις ευρώ και 8/2016-7/2017: -2,0 δις ευρώ).

- Το 12μηνο **Αυγούστου 2017 - Ιουλίου 2018** το ισοζύγιο **δευτερογενών εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **-0,5 δις ευρώ** (7/2017-6/2018: -0,5 δις ευρώ και 8/2016-7/2017: -0,6 δις ευρώ).
- Το 12μηνο **Αυγούστου 2017 - Ιουλίου 2018** το ισοζύγιο **γενικής κυβέρνησης** διαμορφώθηκε στα **-0,7 δις ευρώ** (7/2017-6/2018: -0,8 δις ευρώ και 8/2016-7/2017: -0,9 δις ευρώ).

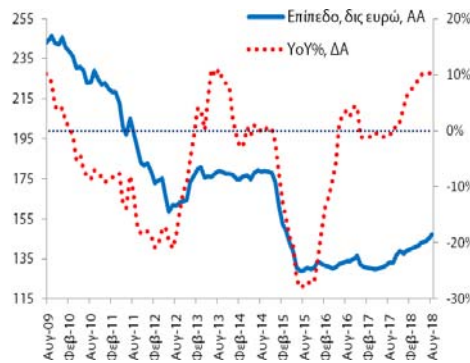
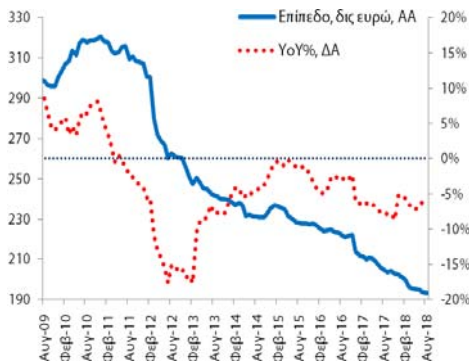
Πίνακας Α3: Χρηματοδότηση και Καταθέσεις στην Ελληνική Οικονομία (εγχώρια ΝΧΙ εκτός της ΤτΕ)

Χρηματοδότηση (κάτοικοι εσωτερικού)

Καταθέσεις (κάτοικοι εσωτερικού)

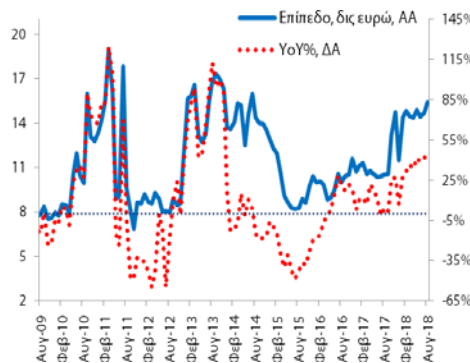
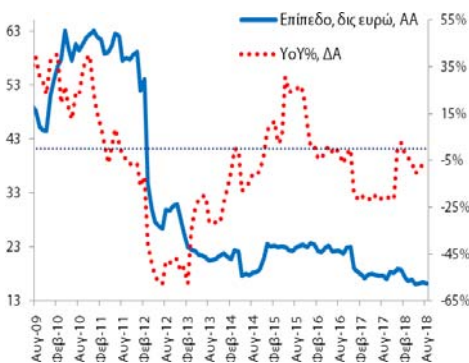
Δημοσίευση: 27/9/2018

Γενικό Σύνολο (υπόλοιπα)

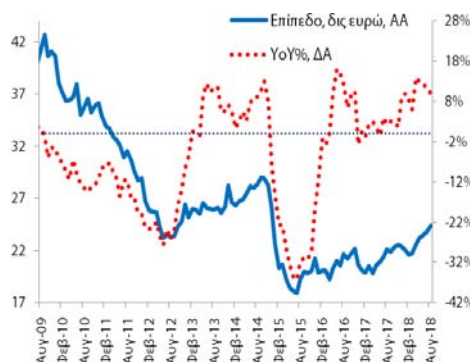
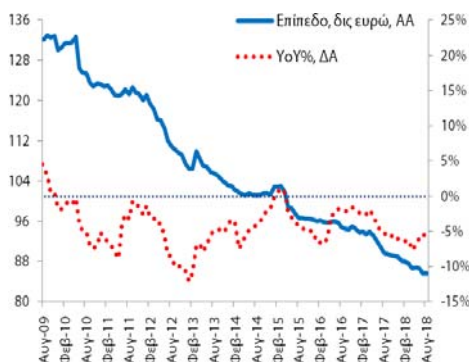
Τον **Αύγουστο** (2018) το **γενικό σύνολο** της **χρηματοδότησης** (κάτοικοι εσωτερικού) διαμορφώθηκε στα **€193,2 δις** (7/2018: €193,6 δις και 8/2017: €204,5 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€147,0 δις** (7/2018: €144,9 δις και 8/2017: €133,1 δις).

Γενική Κυβέρνηση (υπόλοιπα)

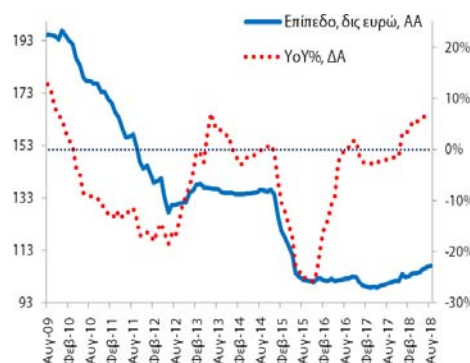
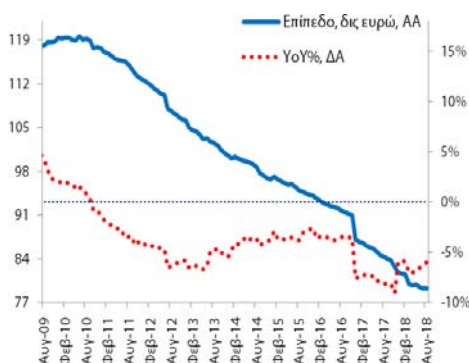
Τον **Αύγουστο** (2018) η **χρηματοδότηση** της **γενικής κυβέρνησης** διαμορφώθηκε στα **€16,2 δις** (7/2018: €16,5 δις και 8/2017: €17,6 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€15,4 δις** (7/2018: €14,7 δις και 8/2017: €10,5 δις).

Ιδιωτικές Επιχειρήσεις (υπόλοιπα)

Τον **Αύγουστο** (2018) η **χρηματοδότηση** των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** διαμορφώθηκε στα **€85,5 δις** (7/2018: €85,6 δις και 8/2017: €89,7 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€24,3 δις** (7/2018: €23,8 δις και 8/2017: €22,1 δις).

Νοικοκυριά (υπόλοιπα)

Τον **Αύγουστο** (2018) η **χρηματοδότηση** των **νοικοκυριών** διαμορφώθηκε στα **€79,3 δις** (7/2018: €79,3 δις και 8/2017: €84,3 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€107,2 δις** (7/2018: €106,4 δις και 8/2017: €100,5 δις).

Σημείωση: από τον Δεκέμβριο 2016 το ταμείο παρακαταθηκών και δανείων δεν λογίζεται ως ΝΧΙ και οι καταθέσεις του ΤΕΚΕ μεταφέρονται στη Γεν. Κυβερν.

Επόμενη Δημοσίευση: 24/10/2018

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

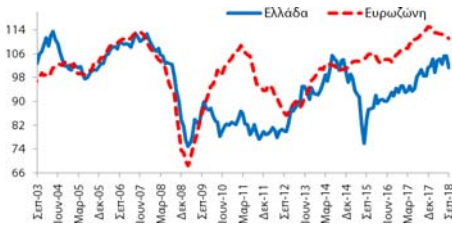
Πίνακας Α4: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος - Εμπιστοσύνης, Ελλάδα και Ευρωζώνη

Συνολική Περίοδος: 9/2003-9/2018

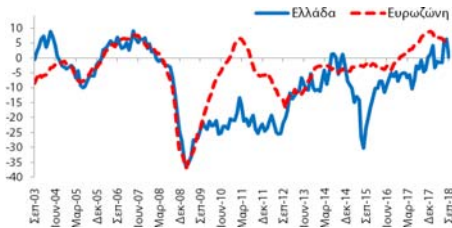
Υποπερίοδος: 9/2015-9/2018

Δημοσίευση: 27/9/2018

Οικονομικό Κλίμα – Συγκεντρωτικός Δείκτης Εμπιστοσύνης

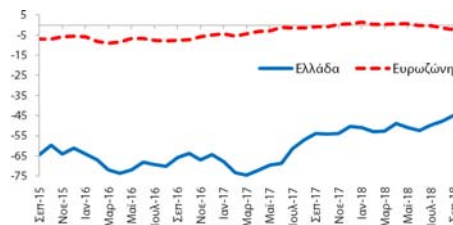
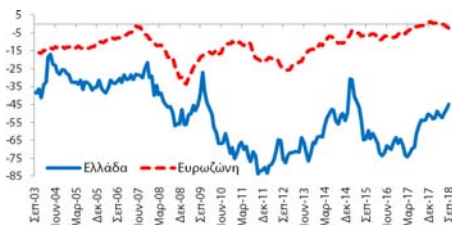
Βιομηχανία (Στάθμιση: 40%)

Υπηρεσίες (Στάθμιση: 30%)

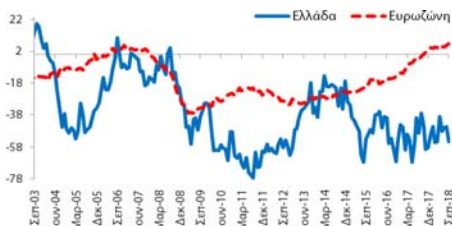
Καταναλωτές (Στάθμιση: 20%)

Λιανικό Εμπόριο (Στάθμιση: 5%)

Κατασκευές (Στάθμιση: 5%)

Τον **Σεπτέμβριο** (2018) ο δείκτης **οικονομικού κλίματος** (101,3 μονάδες δείκτη (ΜΔ)) **επιδεινώθηκε** κατά -3,9 ΜΔ σε σχέση με τον **Αύγουστο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +0,5 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Σεπτέμβριο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης στη **βιομηχανία** (0,3 ΜΔ) **επιδεινώθηκε** κατά -6,0 ΜΔ σε σχέση με τον **Αύγουστο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +1,0 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Σεπτέμβριο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **υπηρεσίες** (10,5 ΜΔ) **επιδεινώθηκε** κατά -1,4 ΜΔ σε σχέση με τον **Αύγουστο** (2018) και **επιδεινώθηκε** κατά -4,8 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Σεπτέμβριο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης **καταναλωτή** (-44,9 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +2,9 ΜΔ σε σχέση με τον **Αύγουστο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +8,8 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Σεπτέμβριο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης στο **λιανικό εμπόριο** (21,0 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +1,3 ΜΔ σε σχέση με τον **Αύγουστο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +21,0 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Σεπτέμβριο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **κατασκευές** (-54,5 ΜΔ) **επιδεινώθηκε** κατά -9,4 ΜΔ σε σχέση με τον **Αύγουστο** (2018) και **επιδεινώθηκε** κατά -17,6 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών

Δρ. Τάσος Αναστασάτος: Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr, + 30 214 4059706

Ομάδα Ανάλυσης & Έρευνας

Μαρία Γιαννίση: Administrator
magiannisi@eurobank.gr, + 30 214 4059711

Ιωάννης Γκιώνης: Ανώτερος Οικονομολόγος
igkionis@eurobank.gr, + 30 214 4059707

Δρ. Στυλιανός Γώγος: Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr, + 30 210 3371226

Άννα Δημητριάδου: Οικονομική Αναλύτρια
andimitriadou@eurobank.gr, + 30 210 3718793

Μαρία Κασόλα: Οικονομική Αναλύτρια
mkasola@eurobank.gr, + 30 210 3371224

Όλγα Κοσμά: Ερευνήτρια Οικονομολόγος
okosma@eurobank.gr, + 30 210 3371227

Παρασκευή Πετροπούλου: Ανώτερη Οικονομολόγος
ppetroroulou@eurobank.gr, + 30 210 3718991

Δρ. Θεόδωρος Σταματίου: Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr, + 30 214 4059708

Ευαγγελία Τσιαμπάου: Οικονομική Αναλύτρια
etsiamprou@eurobank.gr, +30 214 4059712

Eurobank Ergasias S.A, 8 Othonos Str, 105 57 Athens, tel: +30 210 33 37 000, fax: +30 210 33 37 190, email: Research@eurobank.gr

Eurobank Οικονομικές Μελέτες

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στο <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>

- **7 Ημέρες Οικονομία:** Εβδομαδιαία επισκόπηση οικονομικών εξελίξεων της Ελλάδας
- **Greece Macro Monitor - Focus Notes:** Περιοδική έκδοση για τις τελευταίες οικονομικές εξελίξεις της αγοράς της Ελλάδας
- **Economy & Markets:** Ερευνά θέματα της ελληνικής και τη διεθνούς οικονομίας
- **Regional Economics & Market Strategy Monthly:** Μηνιαία έκδοση για την οικονομία και τις εξελίξεις της αγοράς ανά περιοχή
- **Emerging Markets Special Focus Reports:** Περιοδική έκδοση για τις τελευταίες οικονομικές εξελίξεις στις αναδυόμενες αγορές
- **Daily Overview of Global markets & the SEE Region:** Ημερήσια επισκόπηση με τις βασικές μακροοικονομικές εξελίξεις στην αγορά της Ελλάδας και τις παγκόσμιες αγορές
- **Global Macro Themes & Market Implications for the EA Periphery and the CESEE:** Μηνιαία ανασκόπηση της διεθνούς οικονομίας και των χρηματοπιστωτικών αγορών
- **Global Markets Special Focus Reports:** Αναλύει ειδικά θέματα επικαιρότητας στην παγκόσμια οικονομία και τις αγορές

Subscribe electronically at <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis>

Follow us on twitter: https://twitter.com/Eurobank_Group

